

Titel **Mit fiktionalen Texten arbeiten, Klasse 7-10**

Temaer: Skønlitteratur, læsning, læseforståelse, rollelæsning, makkerlæsning, boganmeldelser, ordforråd, sprogligt fokus.

Fag: Tysk

Målgruppe: 7. - 10. klasse

Materialebeskrivelse

Denne pædagogiske vejledning består af en række forslag til generelle ideer og opgaver, som kan benyttes i forbindelse med læsning af fiktive tekster i udskolingen. Der er både forslag til mundtlige og skriftlige opgaver; opgaver, hvor it og kreativitet er integreret.

Du kan selv afgøre, hvor du ønsker at lægge vægten i arbejdet med teksten, og du kan med fordel samle de opgaver, som du synes er mest hensigtsmæssige til din undervisning.

Tilknyttet denne vejledning er desuden en padlet, som indeholder mere detaljerede forklaringer på aktiviteterne samt opgaver og links, der kan supplere forløb med fokus på tekstlæsning.

Faglig relevans og kompetenceområder

En introduktion til tekstlæsning i tysk

Eleverne skal læse meget, og de skal have mulighed for at læse mange forskellige tekster.

Tekster er det input, der i høj grad er grundlaget for elevernes sprogproduktion.

Eleverne arbejder med tekster fra forskellige sammenhænge;

både didaktiserede og ikke didaktiserede tekster.

Skønlitterære tekster er særligt velegnede,

fordi de som oftest giver mulighed for at bruge fantasi og meddigtning.

Dermed lægger de op til, at eleverne netop kan blive skabere af sprog.

I arbejdet med elevernes læsefærdighed er der fokus på læsestrategier, hvor eleverne lærer at læse efter væsentlige detaljer i forskellige teksttyper inden for nære emner.

Eleverne skal blive bevidste om, hvordan de anvender forskellige strategier til at tilegne sig tekstens indhold fx nøgleord, tekstopbygning eller afkodning af kontekst.

Eleverne skal udvikle bevidsthed om læseformålet. Skal de fx læse for fornøjelsens skyld eller skal de have input til perspektiver på en sag eller til beskrivelse af relationer?

For at kunne forstå en tekst, anvender eleverne forskellige læsestrategier som at:

- gætte
- fokusere på ord og udtryk, de genkender
- læse efter noget bestemt
- skimme og skanne en tekst
- bruge illustrationer til læsningen

Eleverne kan arbejde individuelt, i par eller i grupper, men det er selvfølgelig også muligt at lade hele klassen eller holdet arbejde med den samme tekst og de samme opgaver.

Individuel læsning eller makkerlæsning giver gode muligheder for at vejlede eleverne i at vælge tekst, opgavetype og metode, der matcher deres niveau, faglige fokus og måde at lære på.

Som en optakt til arbejdet med en tekst kan det være en god ide at lade eleverne læse de første kapitler som cl-strukturen rollelæsning, også kaldet *Literaturkreis*. Rollelæsning er en effektiv og kommunikativ bearbejdning af tekster, der sikrer forståelse fra starten, og derfor er det et godt differentieringsværktøj i klasser eller på hold, hvor der er faglig spredning.

For at understøtte læsningen, kan der arbejdes med før-, under- og efter-læseaktiviteter. Disse aktiviteter er med til at give eleverne et stillads, som kan hjælpe dem med at forstå teksten og få øje på perspektiver, som de ellers ikke ville have set.

I før-aktiviteterne skal eleverne have etableret en grundig forforståelse. De skal forberedes på temaerne og vanskelige ord, som de vil møde i bogen/teksten. I

det hele taget skal de blive opmærksomme på ordforråd og chunks i teksten. Før-læseaktiviteterne skal aktivere læsestrategier som gæt og fokusering.

I under-læseaktiviteterne kan læsningen varieres, så eleverne kommer til at høre eller læse dele af historien flere gange, og på den måde får øje på detaljer, nuancer og lag i teksten, som de ellers ikke ville opdage på egen hånd. I efter-læseaktiviteterne vil der typisk ligge en opgave, som kræver en større fordybelse. Det kan eksempelvis være meddigtende eller fortolkende aktiviteter, og eleverne kommer på den måde til et dybere niveau.

Mål

Hvilke mål, man opstiller for sine elever, kommer helt an på klassens niveau og det faglige fokus, som man ønsker at arbejde med. Hovedparten af opgaverne i denne vejledning ligger inden for området skriftlig kommunikation og de dertilhørende obligatoriske fagområder fra Fælles Mål for tysk i 7.- 10. klasse, men også elementer fra området kultur og samfund sættes i spil.

Vejledende mål fra Fælles Mål - Skriftlig kommunikation - Læsning

5. - 7. klasse fase 3:

- Eleven kan forstå hovedindholdet af enkle tekster inden for nære emner

8. - 9. klasse:

- Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner

10. klasse:

- Eleven kan forstå forskellige typer af tekster om alderssvarende emner

Alt efter hvilken vægtning, der lægges på arbejdet med tekstlæsningen, vil andre fagområder og mål naturligvis komme i spil.

Inspiration til arbejdet med tekstlæsning

Mit fiktionalen Texten arbeiten, Klasse 7-10

Vor dem Lesen:

- Der Buchdeckel erinnert mich an ...
- Welche Leitfäden gibt Dir der Titel des Buches?
- Ich vermute...
- Brainstorm vom Thema, Genre, der Thematik
- Höre Teile des Hörtextes oder die ganze Erzählung
- Übe die Schlüsselwörter: paarweise mit [Knie an Knie](#), oder die gesamte Klasse mit [Bewege dich, gefriere.Sag es laut!](#)

Während des Lesens:

- Fasse wichtige Abschnitte des Textes zusammen

-
- Erzähle einen Teil der Erzählung mit Hilfe eines der Bilder
  - Was denkst du wird als nächstes passieren?
  - Wähle deinen Lieblingsabschnitt des Kapitels und erkläre warum du ihn interessant findest
  - Lese deinem Partner eine zentrale Stelle des Textes vor. Gebe acht auf die Zeichensetzung und direkter Rede
  - Bereite 5-10 Fragen vor und befrage deinen Partner
  - Beschreibe eine Person aus dem Kapitel, dass du gerade gelesen hast- lasse deinen Partner raten
  - Schreibe deinen persönlichen Schluss, wenn du ungefähr die Hälfte des Buches gelesen hast. Lese dir den richtigen Schluss danach laut vor und vergleiche mit deiner eigenen Version
  - Beschreibe eine Person des Buches nach eigener Wahl: Aussehen, Beziehungen, Eigenschaften usw.

Sprachgebrauch

- Mache ein [Watson's Word Wall](#) mit Vokabeln aus dem Text.
- Taboo: Erkläre ein Wort aus dem soeben gelesenen Kapitel ohne das Wort zu nennen. Dein Partner rät. Wechselt euch ab
- Schreibe einen Teil des Buches als direkte Rede um
- Schreibe einen Abschnitt in Präsens/Präteritum um. Lese es deinem Partner vor

Bewegung

- Zerschneide kurze Texte oder Teile des Textes und mache ein [Puzzle Lesen](#)
- Beantworte Fragen mit der [Quizwettbewerb](#) Struktur
- Übe das Buchstabieren der Schlüsselwörter oder Chunks mit einem [Laufdiktat](#)
- [Lese und erobere den Text](#): Schreibe oder wähle Überschriften für jeden Textabschnitt während du im Schulhof spazieren gehst

Produktion und IT

- Erstelle eine Wörterliste eines Kapitels und schlage die Wörter in einem Online Wörterbuch nach. Schreibe oder erkläre was die Wörter bedeuten
- Erstelle ein [Quizlet](#) mit einigen Wörtern des Textes oder schaue nach ob es schon Quizlets für diesen Text / Vokabeln gibt

Nach dem Lesen

- Erstelle mit deinem Partner eine mündliche Buchbesprechung und stelle sie der Klasse oder einer anderen Gruppe vor
- Erstelle eine Zeitlinie der wichtigsten Begebenheiten
- Stelle dir vor, du bist einer der Personen aus der Erzählung, die ein Interview geben wird z.B für eine Zeitschrift oder für eine TV Show. Bereite einige Fragen vor
- Oprah Book Club moderieren: Die Schüler spielen den Moderator und den Autor. Fragen aus dem Publikum sind erlaubt
- Finde gute Zitate im Text und analysiere sie

- Schreibe ein vom Buch inspiriertes Gedicht
- Erzählungen beinhalten Probleme und Lösungen. Finde Probleme und Lösungen in der Erzählung
- Verfasse einen anderen Schluss
- Setze die Erzählung fort
- Verfasse eine Email an den Autor und schlage ihm/ ihr relevante Änderungen vor, die zur Verbesserung beitragen
- Schreibe einen Auszug des Tagebuchs einer der Personen im Text
- Lasse eine der Personen einen anderen Entschluss an einem früheren Zeitpunkt der Erzählung nehmen und somit die Handlung verändern

Sprachgebrauch

- Mache ein [Watson's Word Wall](#) mit Vokabeln aus dem Text , formuliere einen Satz in der Vergangenheit und bearbeite Teile des Textes, in dem du die Vokabeln verwendest.

Bewegung

- Doppeltkreis: Bereite 5 Fragen vor und frage die Person, die dir im Kreis begegnet
- [Quizwettbewerb](#): Beantworte vorbereitete Fragen als Staffellauf

Produktion und IT

- Erstelle einen Buchtrailer mit [WeVideo](#) oder MovieCut
- Erstelle einen [Kahoot](#) mit ausführlichen Fragen zum Text
- Entwerfe eine interaktive Buchvorstellung oder eine Zeitlinie mit [Sutori](#) oder [Tiki Toki](#)
- Entwerfe und erstelle deine eigene Erzählung in [Book Creator](#)

Evaluering af læringsmålene

Flere af ovenstående aktiviteter er velegnede til at evaluere hele eller dele af læseforløbet og få overblik over, i hvilken grad eleverne har tilegnet sig læringsmålene.

Her er nogle ideer til evaluering af såvel tekstforståelse og sprog:

- En kahoot med enkelte afsluttende spørgsmål
- Et book review på Tiki Toki, Prezi eller Padlet i grupper eller for klassen
- En Watson's Word Wall, hvor ordene indgår i en genfortælling af tekstens hovedhandling.
- Et afsluttende Quiz Race med lukkede spørgsmål til teksten.

Andre ideer til arbejde med bogen

Find flere ideer, opgaveark og ressourcer til arbejdet med læsning på denne [Padlet](#)